

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/represje/78611,KBW-Partyjne-wojsko-wedlug-sowieckiego-wzoru.html>

Zdjęcie czytającego plakat manifestu PKWN

ARTYKUŁ

KBW. Partyjne wojsko według sowieckiego wzoru

OKRES HISTORYCZNY

(1945-1948) Pierwsze lata Polski Ludowej

Autor: MACIEJ KORCUĆ 18.02.2021

W roku 1945 osadzony przez Związek Sowiecki marionetkowy rząd uchwalił utworzenie Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Wzorowane na wojskach wewnętrznych NKWD oddziały służyły do walki z „wrogiem wewnętrznym” czyli

tak naprawdę – polskim społeczeństwem.

Jeszcze istniało Polskie Państwo Podziemne działające w z upoważnienia władz Rzeczypospolitej Polskiej, od 1939 roku z uchodźstwa kierujących walką narodu o niepodległość. Sowieci zajmując Polskę rozumieli, że aby opanować w pełni ten obszar, muszą zniszczyć dwie struktury państwowe: jawną administrację Rzeszy Niemieckiej i podziemne struktury Rzeczypospolitej Polskiej. Dopiero wykonanie tego zadania pozwoliłoby im na rzeczywistą budowę alternatywnych struktur państwowych – zdominowanych przez komunistów, podporządkowanych w pełni Stalinowi.

Vnutrennije vojska NKVD...

Na polskich ziemiach główny ciężar walki z niepodległościowym podziemiem spoczywał wprost na wojskach wewnętrznych NKWD. To one dokonywały masowych aresztowań, pojedynczych i zbiorowych mordów, akcji pacyfikacyjnych, wywózek do łagrów w głębi ZSRS. We wschodnich województwach okupowanej Polski działania te kontynuowano w ten sam sposób przez kolejne lata. Na zachód od Bugu Stalin oczekiwał od polskich komunistów tworzenia własnych oddziałów, w celu odciążenia NKWD w likwidacji Polskiego Państwa Podziemnego oraz innych organizacji niepodległościowych i ich społecznego zaplecza.

**Medal dla upamiętnienia 20.
rocznicy powstania KBW, 1965 r.**

**Strona z tygodnika „Żołnierz
Polski” (organ powojennego
Ministerstwa Obrony Narodowej),
nr 21 - czerwiec 1946 r.**

Początki tych wojsk to jesień 1944 r., gdy Stalin nakazał komunistom radykalne zaostrzenie represji. Chodziło o to, aby anemiczne struktury PKWN wykorzystały obecność na niewielkim terytorium kilku milionów żołnierzy sowieckich, do szybkiego spacyfikowania potencjalnego oporu Polaków. Zdecydowano o rozbudowie wojsk wewnętrznych na bazie utworzonego jeszcze pod Moskwą z wyselekcjonowanych kadr Polskiego Samodzielnego Batalionu Specjalnego.

...i ich kopiowanie nad Wisłą

Te wojska od początku tworzone w ramach szczególnej podległości partii komunistycznej, jako specyficzne „wojsko partyjne”. Od początku trzymano się zasady, że stanowiska dowódców były obsadzone przez sowieckich oficerów NKWD i NKGB, a na zastępców powoływano „sprawdzonych” komunistów. Decyzję o rozbudowie PSBS podjęła również formalnie PPR. Pierwszą brygadę WW zorganizowano już w listopadzie 1944 r. Komitet Centralny PPR uchwalił najpierw nazwę „Wojska Wewnętrzne”.

Sowieci zajmując Polskę rozumieli, że aby opanować w pełni ten obszar, muszą

zniszczyć dwie struktury państwowe: jawną administrację Rzeszy Niemieckiej i podziemne struktury Rzeczypospolitej Polskiej.

W obliczu nowej ofensywy sowieckiej Biuro Polityczne KC PPR zdecydowało o pośpiesznej budowie dwóch kolejnych brygad WW. Rozpoczęto ich formowanie. W gruncie rzeczy marcową uchwałą komunistycznego „rządu” nie weszła w życie, spowodowała natomiast, że pojawiła się nowa nazwa – Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego – i skrót: KBW (który potem uznano za obowiązujący).

Komuniści mieli kłopoty kadrowe. Tworzone jednostki przekazywano do dyspozycji UB, ale ich budowa szła opornie. W kwietniu 1945 r. rozpoczęto masowy pobór, z pominięciem selekcji politycznej. Przymusowo wcielono do KBW ponad 19,5 tysiąca ludzi. Jednak żołnierze ze zwykłego poboru nie chcieli walczyć przeciw swoim. Już w pierwszych tygodniach zaczęły się masowe dezercje zarówno pojedynczych żołnierzy, jak i całych jednostek. Zbiegowie zasilali rozbudowujące się oddziały leśne. Taka sytuacja spowodowała czystki w KBW – w ciągu miesiąca zwolniono ponad 5 tys. żołnierzy.

Sylwetka Boleśława Kieniewicza na łamach tygodnika „Żołnierz Polski” (organ powojennego Ministerstwa Obrony Narodowej), nr 21 - czerwiec 1946 r.

Ostatecznie komuniści podjęli decyzję o rozbudowie wojsk wewnętrznych w oparciu o kadry 4. Dywizji Piechoty „ludowego” WP, wycofywanej z frontu po kapitulacji Niemiec. Wzmocniono pion wychowawczo-polityczny. W ślad za wytycznymi KC PPR, „rząd” na nowo powołał do życia KBW 24 maja 1945 r. Dowódcą został dotychczasowy dowódca 4. DP, sowiecki oficer, gen. Boleśław Kieniewicz.

W kolejnych latach KBW, działając pod nadzorem UB i NKWD stało się podstawową siłą zbrojną do zwalczania niepodległościowego oporu społecznego, zarówno politycznego jak i zbrojnego.

COFNIJ SIĘ